

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1536/2020
17.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ а.д. Београд и Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија карго“ Београд, кога заступа Милош Стијеља адвокат из ..., ради накнаде штете за рад у сменама и трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2197/2019 од 06.08.2019. године, у седници већа одржаној 17.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2197/2019 од 06.08.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2197/2019 од 06.08.2019. године у делу првог и другог става изреке и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 144/17 од 09.04.2019. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 144/17 од 09.04.2019. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиљи на име накнаде трошкова за сменски рад, за период од фебруара 2014. закључно са јуном 2014. године, исплате солидарно износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од доспелости сваког износа па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да тужиљи солидарно на име накнаде трошкова за топли оброк и регрес, за период од фебруара 2014. закључно са августом 2015. године, исплате износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од доспелости сваког износа па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија карго“ Београд да тужиљи на име накнаде трошкова за топли оброк и регрес, за период од септембра 2015. закључно са јануаром 2017. године, исплати износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од доспелости сваког износа па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да солидарно тужиљи накнаде трошкове

поступка у износу од 101.200,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2197/2019 од 06.08.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиле и тужених и потврђена је пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 144/17 од 09.04.2019. године. Ставом другим изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиле и туженог Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија карго“ Београд за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је одбијен тужбени захтев за накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Поступајући на основу наведене законске одредбе Врховни касациони суд је, имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој чињенично-правној ситуацији, али и праксу Врховног касационог суда у овој врсти спорова, дозволио одлучивање о посебној ревизији тужиле и одлучио као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је до 31.08.2015. године била у радном односу код туженог „Железнице Србије“ АД, а на основу анекса уговора о раду од 01.09.2015. године у радном односу код туженог Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија карго“ Београд, насталог статусном променом издвајања уз оснивање више привредних друштава. Колективним уговором туженог „Железнице Србије“ АД од 30.11.2002. године са Анексом од 26.07.2006. године, предвиђено је да је у вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде (за период јануар - јун 2006. године у износу од 53,50 динара и за период јул - децембар 2006. године у износу од 56,00 динара) укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. Исто је предвиђено Колективним уговором туженог „Железнице Србије“ АД од 24.03.2015. године, усвојеног након статусних промена тог привредног друштва, који се примењује и на запослене преузете код туженог Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија карго“ Београд. Из обрачунских листа не може се утврдити да ли је у вредност једног радног часа садржан и износ трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиље за исплату трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора са образложењем да без обзира што висина спорних трошкова није номинално изражена, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима. По схватању судова, слободном вољом учесника колективног преговарања, анексом колективног уговора из 2006. године и колективним уговором из 2015. године уговорено је да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора укључена у вредност једног радног часа, односно у основну зараду тужиље, због чега тужбени захтев за исплату ових накнада није основан а чињеница да њихова висина није номинално изражена не значи да су тужени ускратили право тужљи на ове накнаде.

Ревизијом тужиље, по схватању Врховног касационог суда, основано се указује на погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6) које морају бити исказане у обрачунским листама запослених. Послодавцу је остављена могућност да својом одлуком одреди висину тих накнада, али она мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Анексом колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примање за исхрану у току рада и примање за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. анекса измењена је одредба члана 61. Колективног уговора тако што је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за период јануар - јун и јул - септембар 2006. године, а ставом 6. истог члана прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор, сведена на један радни час.

Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима. Тужени током поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, из чега се може основано закључити да такву одлуку нису ни донели. То не искључује право тужиље на исплату ових накнада, а не може се прихватити да су тужљи ове накнаде исплаћене кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиље, како је то предвиђено Законом о раду. С тога се може закључити да су тужени, у погледу исплате сродних накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиље.

Из наведених разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте у означеним деловима и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, имајући у виду да Анекс колективног уговора туженог из 2006. године и Колективни уговор из 2015. године не садрже конкретну регулативу која утврђује висину спорних накнада, одлучити о праву тужиље на њихову исплату и висини која је утврђена вештачењем, према параметрима из ранијег Колективног уговора туженог, односно Општег колективног уговора.

Због укидања одлуке о главној ствари, укинута је и одлука о трошковима поступка као споредном потраживању.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**